

Έργο: Βιώσιμη Ενεργειακή Ανάπτυξη σε Περιφερειακό, Διαπεριφερειακό και Διασυνοριακό Επίπεδο (ΕΝΕΡΓΕΙΝ)

Π.Ε. 3 - Περιφερειακά και Μακρο-Περιφερειακό / Διασυνοριακό Σχέδιο Δράσης για Βιώσιμη Ενεργειακή Ανάπτυξη

Ενέργεια 3.1 - Διερεύνηση Αναγκών & Δυνατοτήτων του Γεωγραφικού "τόξου" Ελλάδος - Κύπρου, για τον Καθορισμό Στρατηγικών Προτεραιοτήτων Βιώσιμης Ενέργειας ανά Περιοχή, λαμβάνοντας υπόψη τις Σύγχρονες Πολιτικές (2014-2020, Horizon 2020, Σύμφωνο των Δημάρχων, Σύμφωνο των Νησιών, κλπ.).

Π3.1.1 Έκθεση Οδηγιών & Κατευθυντήριων Γραμμών για την Αποτύπωση των Στρατηγικών Προτεραιοτήτων Βιώσιμης Ενέργειας ανά Περιοχή

Έκδοση v.2.01

Αθήνα, Δεκέμβριος 2013

Περιεχόμενα

1. Εισαγωγή.....	3
2. ΕΣΠΑ & Βιώσιμη Ενεργειακή Ανάπτυξη	5
3. Σύμφωνο Εταιρικής Σχέσης & Βιώσιμη Ενεργειακή Ανάπτυξη.....	9
3.1 Αντικείμενο - Περιγραφή.....	9
3.2 Στρατηγικές Προτεραιότητες & Εξειδικεύσεις Βιώσιμης Ενεργειακής Ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής	12
4. Τωρινές Σημαντικές Πρωτοβουλίες.....	16
4.1 Σύμφωνο των Δημάρχων	16
4.2 Σύμφωνο των Νησιών.....	17
4.3 Πρόγραμμα Horizon 2020.....	18
4.4 Πρόγραμμα Ευφυής Ενέργεια για την Ευρώπη	20
4.5 7 ^ο Πρόγραμμα Πλαίσιο	20
4.6 Πρόγραμμα Συνεργασία	20
4.7 Πρόγραμμα LIFE.....	21
4.8 Πρόγραμμα Interreg	21
4.9 Αναπτυξιακός Νόμος	24
4.10 Πράσινο Ταμείο	26
5. Διαμόρφωση Στρατηγικών Προτεραιοτήτων & Εξειδικεύσεων: Οδηγίες	28
5.1 Ομάδα Στρατηγικής Βιώσιμης Ανάπτυξης.....	28
5.2 Εντοπισμός Ομάδας Στόχου	29
5.3 Ενημέρωση της Ομάδας Στόχου	30
5.4 Οργάνωση Διαδικτυακού Χώρου για την Διαβούλευση	31
5.5 Αξιολόγηση των Προτάσεων / Σχολίων Διαβούλευσης.....	32
5.6 Διαμόρφωση των Στρατηγικών Προτεραιοτήτων	33
5.7 Ημερίδα Βιώσιμης Ενεργειακής Ανάπτυξης.....	37
5.8 Οριστικοποίηση.....	37
6. Προτεινόμενο Χρονοδιάγραμμα	38

1. Εισαγωγή

Το παραδοτέο «Π.3.1.1 Έκθεση Οδηγιών & Κατευθυντήριων Γραμμών για την αποτύπωση των Στρατηγικών Προτεραιοτήτων Βιώσιμης Ενέργειας ανά Περιοχή» εντάσσεται στο «Π.Ε. 3 - Περιφερειακά και Μακρο-Περιφερειακό / Διασυνοριακό Σχέδιο Δράσης για Βιώσιμη Ενεργειακή Ανάπτυξη» και συγκεκριμένα στην «Ενέργεια 3.1 - Διερεύνηση Αναγκών & Δυνατοτήτων του Νησιωτικού "τόξου" Ελλάδος - Κύπρου, για τον Καθορισμό Στρατηγικών Προτεραιοτήτων Βιώσιμης Ενέργειας ανά Περιοχή, λαμβάνοντας υπόψη τις Σύγχρονες Πολιτικές (2014-2020, Horizon 2020, Σύμφωνο των Δημάρχων, Σύμφωνο των Νησιών, κλπ.)».

Το παραδοτέο **στοχεύει** στο να αναπτύξει κατάλληλη μεθοδολογία και να παρέχει **οδηγίες** προς τις ελληνικές Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου, Κρήτης και Βορείου Αιγαίου, καθώς και προς το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού της Κύπρου, ώστε να αρχίσει η κατάλληλη προετοιμασία για την επιλογή, ανάλυση και διαμόρφωση των στρατηγικών προτεραιοτήτων στο πλαίσιο των ευκαιριών που δίνει η **νέα προγραμματική περίοδος 2014-20**.

Το παραδοτέο αποτελεί ένα συγκεκριμένο πρακτικό εργαλείο αναλυτικής καθοδήγησης, ώστε να αποτυπωθεί κατά το δυνατόν ακριβέστερα η στρατηγική βιώσιμης ενεργειακής ανάπτυξης και στο προβλεπόμενο χρονικό διάστημα.

Μετά τη σύντομη εισαγωγή, η δομή του παραδοτέου είναι:

- ✧ Στην **ενότητα 2** δίνεται συνοπτική περιγραφή των δραστηριοτήτων βιώσιμης ενεργειακής ανάπτυξης στο ΕΣΠΑ.
- ✧ Στην **ενότητα 3** παρουσιάζονται η συνοπτική περιγραφή της φιλοσοφίας του Σύμφωνου Εταιρικής Σχέσης αλλά και οι στρατηγικές προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη βιώσιμη ενεργειακή ανάπτυξη.
- ✧ Στην **ενότητα 4** παρουσιάζονται με συνοπτικό τρόπο άλλες Πρωτοβουλίες και Προγράμματα τα οποία στοχεύουν στην προώθηση και υποστήριξη της βιώσιμης

– ΕΝΕΡΓΕΙΝ –

ενεργειακής ανάπτυξης (όπως Σύμφωνο των Δημάρχων, Σύμφωνο των Νησιών, Horizon 2020 κλπ.).

- ✧ Στην **ενότητα 5** – που αποτελεί το κύριο τμήμα του παρόντος παραδοτέου - δίνονται οι οδηγίες για τη διαμόρφωση των στρατηγικών προτεραιοτήτων & εξειδικεύσεων κάθε περιοχής το επόμενο διάστημα μέχρι και τον Ιούνιο 2014.
- ✧ Τέλος, στην **ενότητα 6** δίνεται το χρονοδιάγραμμα για την εφαρμογή από τους εταίρους της μεθοδολογίας που προτείνεται.

Ο καθορισμός των στρατηγικών προτεραιοτήτων της βιώσιμης ενεργειακής ανάπτυξης κάθε συμμετέχουσας Περιφέρειας θα αποτελέσουν τον οδηγό χάραξης και εξειδίκευσης της ενεργειακής πολιτικής με ορίζοντα το 2020 σε περιφερειακό επίπεδο και θα αποτελέσουν τη βάση για την ανάπτυξη κοινών στρατηγικών προτεραιοτήτων στον τομέα της βιώσιμης Ενεργειακής Ανάπτυξης σε διαπεριφερειακό και διασυνοριακό επίπεδο στο γεωγραφικό τόξο Ελλάδος - Κύπρου.

2. ΕΣΠΑ & Βιώσιμη Ενεργειακή Ανάπτυξη

Τα Διαρθρωτικά Ταμεία και τα Ταμεία Συνοχής αποτελούν χρηματοδοτικά εργαλεία για την εφαρμογή της Πολιτικής Συνοχής, γνωστή επίσης ως Περιφερειακή Πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ). Στόχος τους είναι να μειώσουν τις περιφερειακές ανισότητες μεταξύ των Κρατών Μελών όσον αφορά εισόδημα, πλούτο, υποδομές και κοινωνικές ευκαιρίες.

Η 4η Προγραμματική Περίοδος γνωστή ως **Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς (ΕΣΠΑ) 2007 – 2013** βρίσκεται σε εξέλιξη και ολοκληρώνεται.

Σύμφωνα με τις ενοποιημένες κατευθυντήριες γραμμές για την ανάπτυξη και την απασχόληση του ανανεωμένου θεματολογίου της Λισαβόνας, τα προγράμματα που υποστηρίζουν την πολιτική συνοχής επιδιώκουν τη διάθεση πόρων για τις ακόλουθες προτεραιότητες:

- ✧ Βελτίωση της ελκυστικότητας των κρατών μελών, των περιφερειών και των πόλεων μέσω της βελτίωσης της προσβασιμότητας, της εξασφάλισης επαρκών υπηρεσιών υψηλής ποιότητας και της διατήρησης του περιβάλλοντος.
- ✧ Ενθάρρυνση της καινοτομίας, της επιχειρηματικότητας και της ανάπτυξης της οικονομίας της γνώσης μέσω των δυνατοτήτων έρευνας και καινοτομίας, συμπεριλαμβανομένων των νέων τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών.
- ✧ Δημιουργία περισσότερων και καλύτερων θέσεων εργασίας με την προσέλκυση περισσότερων ανθρώπων στην αγορά εργασίας ή την επιχειρηματική δραστηριότητα, τη βελτίωση της προσαρμοστικότητας των εργαζομένων και των επιχειρήσεων και την αύξηση των επενδύσεων σε ανθρώπινο κεφάλαιο.

Το ΕΣΠΑ έδωσε και δίνει αρκετές ευκαιρίες για υλοποίηση δράσεων στο τομέα της **βιώσιμης ενεργειακής ανάπτυξης**. Συγκεκριμένα, περιλαμβάνονταν οι ακόλουθες κατευθυντήριες γραμμές:

- ✧ Ενίσχυση για έργα βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης, π.χ. σε κτίρια και προώθηση αναπτυξιακών μοντέλων με χαμηλή ένταση ενέργειας.

– ΕΝΕΡΓΕΙΝ –

- ✧ Ενίσχυση της ανάπτυξης και της χρήσης ανανεώσιμων και εναλλακτικών τεχνολογιών (αιολική, ηλιακή, βιομάζα), συμπεριλαμβανόμενης της χρήσης τους για θέρμανση και ψύξη, που μπορούν να αποτελέσουν πλεονέκτημα για την ΕΕ ενισχύοντας την ανταγωνιστική θέση της.
- ✧ Συγκέντρωση των επενδύσεων σε παραδοσιακές πηγές ενέργειας ώστε να αναπτυχθούν δίκτυα στις περιπτώσεις που υπάρχουν ενδείξεις αδυναμίας της αγοράς. Αυτές οι επενδύσεις αφορούν κυρίως τις περιοχές σύγκλισης.

Ειδικότερα, ευκαιρίες για χρηματοδότηση επενδύσεων βιώσιμης ενεργειακής ανάπτυξης υπάρχουν μέσα από τα Εθνικά Επιχειρησιακά Προγράμματα (π.χ. Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξης) αλλά και μέσα από τα πέντε Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΠΕΠ) του ΕΣΠΑ:

- ✧ ΠΕΠ Μακεδονίας – Θράκης.
- ✧ ΠΕΠ Δυτικής Ελλάδας - Πελοποννήσου - Ιονίων Νήσων.
- ✧ ΠΕΠ Κρήτης και Νήσων Αιγαίου.
- ✧ ΠΕΠ Θεσσαλίας - Στερεάς Ελλάδας – Ηπείρου.
- ✧ ΠΕΠ Αττικής.

Τα ΠΕΠ συμβάλουν στην κάλυψη των εθνικών στρατηγικών στόχων συμπληρωματικά με τα τομεακά προγράμματα, με έμφαση στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και στις ανάγκες κάθε χωρικής ενότητας / Περιφέρειας.

Στο πλαίσιο του **Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα»** και του Άξονα Προτεραιότητας 4 (Ολοκλήρωση του ενεργειακού συστήματος της χώρας και ενίσχυση της αειφορίας) με στόχο την εξοικονόμηση ενέργειας και βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας, υλοποιούνται δράσεις όπως: επενδύσεις παραγωγής ενέργειας από ΑΠΕ και Συμπαγωγή Ηλεκτρισμού & Θερμότητας Υψηλής Αποδοτικότητας (ΣΗΘΥΑ) στο δευτερογενή και τριτογενή τομέα, επενδύσεις εξοικονόμησης ενέργειας και βελτίωσης ενεργειακής απόδοσης στο

– ΕΝΕΡΓΕΙΝ –

δευτερογενή και τριτογενή τομέα, όπως επίσης και ειδικές δράσεις αξιοποίησης βιομάζας.

Άμεσα ωφελούμενοι είναι επιχειρήσεις που υλοποιούν επενδύσεις εξοικονόμησης ενέργειας και βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης στο δευτερογενή και τριτογενή τομέα, επιχειρήσεις παραγωγής ενέργειας από ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ στο δευτερογενή και τριτογενή τομέα, στην αξιοποίηση της βιομάζας.

Στο πλαίσιο του **Επιχειρησιακού Προγράμματος «Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη (ΕΠΠΕΡΑΑ)»** υλοποιούνται τα παρακάτω Προγράμματα:

- ✧ Δράσεις εξοικονόμησης ενέργειας σε υφιστάμενα δημόσια ενιαία συγκροτήματα σχολικών κτιρίων.
- ✧ Πράσινα στρατόπεδα - Πράσινα νοσοκομεία.
- ✧ Πρότυπα επιδεικτικά έργα αξιοποίησης ΑΠΕ ή και εξοικονόμησης ενέργειας σε δημόσια κτίρια.
- ✧ Πρότυπα επιδεικτικά έργα αξιοποίησης ΑΠΕ και δράσεις εξοικονόμησης ενέργειας σε δημόσια σχολικά κτίρια.
- ✧ Προώθηση συστημάτων ΑΠΕ (Ηλιακή ενέργεια)

Επιπλέον, με Ενδιάμεσο Φορέα Διαχείρισης το ΚΑΠΕ υλοποιούνται τα ακόλουθα:

- ✧ Πρόγραμμα «ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ» (για ΟΤΑ).
- ✧ Πράσινα Δώματα σε Δημόσια Κτήρια.
- ✧ Πράσινες Αγροτικές και Νησιωτικές “Κοινότητες” – Νέο Πρότυπο Ανάπτυξης.
- ✧ Βιοκλιματικές Αναβαθμίσεις Δημόσιων Ανοικτών Χώρων.
- ✧ Πράσινο Νησί – Άη Στράτης.
- ✧ Ενεργειακά Ευφυή Θεματικά Μουσεία Σχεδόν Μηδενικής Ενεργειακής Κατανάλωσης.

Σε όλα τα παραπάνω προγράμματα χρηματοδοτούνται επενδύσεις ΑΠΕ τόσο σε εγκαταστάσεις του Δημόσιου Τομέα όσο και σε κατοικίες καθώς και στον εμπορικό και τριτογενή τομέα.

– ΕΝΕΡΓΕΙΝ –

Το Πρόγραμμα «Εξοικονόμηση κατ' Οίκον» έχει ως στόχο την εξοικονόμηση ενέργειας και βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης του κτιριακού τομέα της χώρας.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΕ που έδωσε στη δημοσιότητα το Υπουργείο Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών & Δικτύων, στις αρχές του Απριλίου 2013 η Ελλάδα είχε εγκεκριμένα κονδύλια 20.210.261.445 € εκ των οποίων είχαν πληρωθεί τα 11.466.116.003 €. Αυτό ανέρχεται σε ποσοστό απορρόφησης 56,7 % που κατατάσσει την Ελλάδα στην 8^η θέση μεταξύ των 27 κρατών μελών με πρώτη την Ιρλανδία με ποσοστό 67,6% και τη Ρουμανία στην τελευταία θέση με 24%. Η Κύπρος είχε αντίστοιχα 612.434.992 € εγκεκριμένα κονδύλια εκ των οποίων τα πληρωμένα κονδύλια ανέρχονταν σε 301.431.648 €, ήτοι 49,2 % (18^η θέση). Ο μέσος όρος απορρόφησης για τις χώρες της ΕΕ διαμορφώθηκε στο 49,2 %.

3. Σύμφωνο Εταιρικής Σχέσης & Βιώσιμη Ενεργειακή Ανάπτυξη

3.1 Αντικείμενο - Περιγραφή

Στην νέα (5η) προγραμματική περίοδο με την ονομασία «**Σύμφωνο Εταιρικής Σχέσης (Σ.Ε.Σ. 2014 – 2020)**» αναμένεται να δοθεί έμφαση στην έξυπνη ανάπτυξη (με επενδύσεις στην εκπαίδευση, την έρευνα και την καινοτομία), την **βιώσιμη ανάπτυξη** (μετάβαση σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και σε μια πιο ανταγωνιστική βιομηχανία), καθώς και την ανάπτυξη για όλους (με δημιουργία θέσεων εργασίας και μείωση της φτώχειας).

Οι έντεκα (11) Θεματικοί Στόχοι είναι:

1. **Ενίσχυση της μετάβασης προς την οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε όλους τους τομείς**
2. Ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας.
3. Ενίσχυση της πρόσβασης, και χρήσης και ποιότητας, των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνίας.
4. Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, του γεωργικού τομέα και της αλιείας και των υδατοκαλλιεργειών.
5. Προώθηση της προσαρμογής στις κλιματικές αλλαγές, της πρόληψης και της διαχείρισης του κινδύνου.
6. Προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων.
7. Προώθηση των βιώσιμων μεταφορών και απομάκρυνση των σημείων συμφόρησης σε σημαντικά δίκτυα υποδομών.
8. Προώθηση της απασχόλησης και υποστήριξη της κινητικότητας των εργαζομένων.
9. Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και της καταπολέμησης της φτώχειας.
10. Επένδυση στην εκπαίδευση, τις δεξιότητες και στη δια βίου μάθηση.
11. Βελτίωση της θεσμικής επάρκειας και της αποτελεσματικής δημόσιας διοίκησης.

– ΕΝΕΡΓΕΙΝ –

Ο Σχεδιασμός του ΣΕΣ για τη βιώσιμη ενέργεια, στοχεύει στην κάλυψη των πραγματικών αναγκών της χώρας σε υλικές και άυλες επενδύσεις, βασίζεται κυρίως στα παρακάτω κείμενα:

- ✧ Στη στρατηγική «Ευρώπη 2020» για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη.
- ✧ Στο Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων 2011-2014.
- ✧ Στο νομοθετικό πλαίσιο που διέπει τα Ταμεία της ΕΕ (Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, Ταμείο Συνοχής, Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης, Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας). Τα σχέδια κανονισμών, μετά από διαπραγμάτευση με τα Κράτη Μέλη (ΚΜ) της Ευρωπαϊκής Ένωσης, βρίσκονται σε τελική μορφή πριν την έγκρισή τους από την Επιτροπή.
- ✧ Στο Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο (ΠΔΠ), στο οποίο καθορίζονται οι προτεραιότητες του προϋπολογισμού της ΕΕ για τα έτη 2014-2020. Για το ΠΔΠ έχει επέλθει συμφωνία του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου (27 ΚΜ) τον Φεβρουάριο 2013 και βρίσκονται σε εξέλιξη οι διαπραγματεύσεις για την τελική συμφωνία με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.
- ✧ Στο 7^ο Πρόγραμμα Δράσης (ΠΔΠ) για το Περιβάλλον.

Η αρχική θέση των Υπηρεσιών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την ανάπτυξη συμφώνου εταιρικής σχέσης και προγραμμάτων στην Ελλάδα για την περίοδο 2014-2020 αποτυπώνονται στο «Position paper», που εκδόθηκε τον Νοέμβριο 2012.

Ο σχεδιασμός του αναπτυξιακού προγραμματισμού 2014-2020 είναι υπό εξέλιξη και οι κατευθυντήριες παρουσιάζονται στην 1^η και 2^η Εγκύκλιο Σχεδιασμού και Κατάρτισης Αναπτυξιακού Προγραμματισμού της Περιόδου 2014 – 2020.

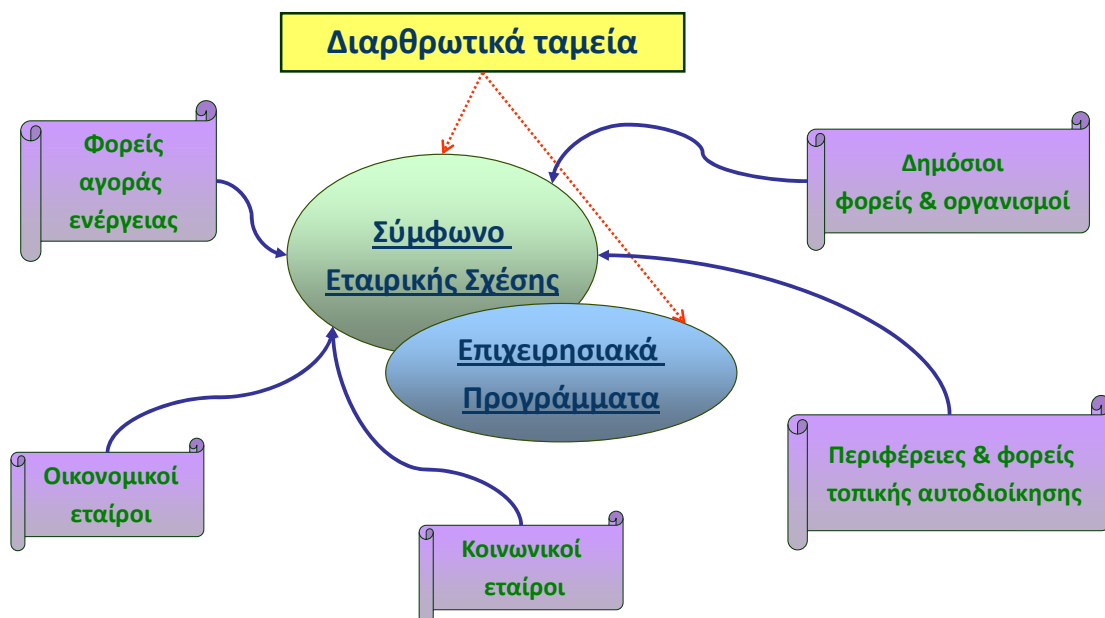
Το πλαίσιο εντός του οποίου καλούνται οι αρμόδιες αρχές να σχεδιάσουν τον αναπτυξιακό προγραμματισμό 2014-2020 καθορίζεται μεταξύ άλλων από τις δεσμεύσεις της χώρας, οι οποίες αποτυπώνονται σε μία σειρά κειμένων σχετικά με τους αναπτυξιακούς και δημοσιονομικούς στόχους για το προσεχές μέλλον (Στρατηγική

– ΕΝΕΡΓΕΙΝ –

«Ευρώπη 2020» (Ε2020), Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων, Κοινό Στρατηγικό Πλαίσιο και Μνημόνια Οικονομικής Πολιτικής).

- ✧ Η 1η εγκύκλιος περιείχε και μία ενδεικτική καταγραφή κάποιων πρώτων γενικών κατευθύνσεων ανάπτυξης της χώρας, βασισμένων στη στρατηγική «Ευρώπη 2020» και την ανάγκη αλλαγής του αναπτυξιακού υποδείγματος με βάση τις ανάγκες και το δυναμικό (τις δυνατότητες) των περιφερειών της χώρας.
- ✧ Η 2η εγκύκλιος παρουσιάζει τις γενικές κατευθύνσεις αναπτυξιακής στρατηγικής της χώρας για τις οποίες οι φορείς χάραξης τομεακής και περιφερειακής πολιτικής κατέθεσαν τις προτάσεις τους. Αυτές θα χρησιμοποιηθούν για την ουσιαστική διαμόρφωση του ΣΕΣ και σε επόμενη φάση - αφού με επόμενη εγκύκλιο θα έχει διαμορφωθεί η «αρχιτεκτονική» των προγραμμάτων και η κατανομή των πόρων - στη διαμόρφωση των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (ΕΠ) της νέας περιόδου.

Τελικός στόχος είναι να διαμορφωθεί το ΣΕΣ μέσα από την διαβούλευση με την συμμετοχή όλων των «**παραγόντων**» όπως παρουσιάζεται διαγραμματικά και παρακάτω όπου αναδεικνύεται και ο πολύ σημαντικός ρόλος των **Περιφερειών**:

Στο παραπάνω πλαίσιο, η «Πολιτική Συνοχής» προβλέπει 17 δις € για ΑΠΕ και ΕΞΕ (διπλάσια κατανομή από 2007-2013) και η «Horizon 2020» 6,5 δις € για δράσεις Ε&Α

– ΕΝΕΡΓΕΙΝ –

και Καινοτομίας για «Ασφαλή, καθαρή και αποδοτική ενέργεια» και για δράσεις χρηματοδοτούμενες σήμερα από το Intelligent Energy Europe.

3.2 Στρατηγικές Προτεραιότητες & Εξειδικεύσεις Βιώσιμης Ενεργειακής Ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Οι **στόχοι της Ευρωπαϊκής Επιτροπής** για την **περίοδο 2014-20** στο τομέα της **βιώσιμης ανάπτυξης** είναι:

- ✧ Η αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, μέσω πολιτικών που εστιάζουν στον τομέα της ενέργειας αλλά και του ολοκληρωμένου χωρικού και περιβαλλοντικού σχεδιασμού.
- ✧ Η προστασία και η ανάδειξη της βιοποικιλότητας, των δασικών εκτάσεων και του φυσικού τοπίου, και η ορθολογική διαχείριση των φυσικών πόρων, λαμβάνοντας υπόψη τις προβλέψεις για τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής.
- ✧ Ο έλεγχος των επιπτώσεων της ρύπανσης στη δημόσια υγεία και τα οικοσυστήματα.
- ✧ Η ολοκληρωμένη διαχείριση των αποβλήτων και η εξοικονόμηση πόρων.
- ✧ Η διασφάλιση της ποιότητας του ατμοσφαιρικού περιβάλλοντος.
- ✧ Η προώθηση της αειφόρου ανάπτυξης, στο πλαίσιο του χωροταξικού σχεδιασμού και της βιώσιμης αστικής ανάπτυξης.

Ειδικότερα για το τομέα της ενέργειας οι τεχνολογικές προτεραιότητες αιχμής παρουσιάζονται στο παρακάτω διάγραμμα:

Σύμφωνα με το παραπάνω πλαίσιο, παρουσιάζεται παρακάτω το σύνολο των στρατηγικών προτεραιοτήτων και εξειδικεύσεων της Ελλάδας για τη βιώσιμη ενεργειακή ανάπτυξη :

1. Προώθηση ενεργειακής αποδοτικότητας σε κτίρια & μεταφορές:
 - Βελτίωση ενεργειακής αποδοτικότητας κτιρίων:
 - Οικιακός κτιριακός τομέας.
 - Δημόσια κτίρια.
 - Κτίρια επαγγελματικής χρήσης.
 - Εφαρμογή συστήματος ενεργειακής διαχείρισης / προτύπου ISO 50001 σε δημόσιους φορείς.
 - Ενίσχυση Επιχειρήσεων Ενεργειακών Υπηρεσιών (ΕΕΥ - ESCOs).
 - Καθιέρωση ενεργειακού συμβούλου για τις επιχειρήσεις.
 - Ενίσχυση επιχειρήσεων για τη βελτίωση της ενεργειακής τους απόδοσης.
2. Εκσυγχρονισμός και αναβάθμιση υποδομών Ηλεκτρισμού και Φυσικού Αερίου:
 - Ανάπτυξη & εκσυγχρονισμός συστήματος μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας.
 - Έργα ενίσχυσης και αναβάθμισης συστήματος μεταφοράς (γραμμές μεταφοράς, ΚΥΤ, υποσταθμοί).

– ΕΝΕΡΓΕΙΝ –

- Διασύνδεση νησιών με ηπειρωτικό Σύστημα (Κυκλάδες, Κρήτη).
 - Ανάπτυξη & εκσυγχρονισμός συστήματος διανομής ηλεκτρικής ενέργειας:
 - Ανάπτυξη ευφών συστημάτων μέτρησης ενέργειας.
 - Κέντρα Διανομής ηλεκτρικής ενέργειας.
 - Κατασκευή νέων καλωδιακών γραμμών 150kV.
 - Υποβρύχιες διασυνδέσεις.
 - Σύστημα Γεωγραφικών Πληροφοριών (GIS).
 - Επέκταση & εκσυγχρονισμός συστήματος μεταφοράς φυσικού αερίου:
 - Κατασκευή / αναβάθμιση συμπιεστών.
 - Κατασκευή νέων αγωγών επέκτασης ΕΣΦΑ σε νέες περιοχές.
 - Κατασκευή νέων μετρητικών / ρυθμιστικών σταθμών.
 - Κατασκευή σταθμού πλωτής αποθήκης Φυσικού Αερίου ή πλωτής αποθήκης και εγκατάσταση αποθήκευσης στη Ρεβυθούσα.
 - Επέκταση & εκσυγχρονισμός συστήματος διανομής φυσικού αερίου:
 - Ενίσχυση Νέων Επιχειρήσεων Παροχής Φυσικού Αερίου.
 - Επέκταση και εκσυγχρονισμός δικτύου διανομής.
 - Οριζόντιες δράσεις βελτίωσης ενεργειακής απόδοσης υποδομών.
3. Αποτελεσματική αξιοποίηση δυναμικού ΑΠΕ και Συμπαράγωγής:
- Υποστήριξη ανάπτυξης των ΑΠΕ μέσω εφαρμογών διεσπαρμένης παραγωγής.
 - Ενίσχυση επιχειρήσεων παραγωγής ενέργειας από ΑΠΕ:
 - Ενίσχυση ρευστότητας επιχειρήσεων (Ταμείο).
 - Χρήση εναλλακτικών μηχανισμών χρηματοδότησης, όπως crowd funding
 - Αξιοποίηση ΑΠΕ για κάλυψη συλλογικών αναγκών θερμικών φορτίων.
 - Ενίσχυση και αναβάθμιση υποδομών για τη βέλτιστη αξιοποίηση του δυναμικού των ΑΠΕ

– ΕΝΕΡΓΕΙΝ –

- Δράσεις παρακολούθησης και υποστήριξης χωρικού σχεδιασμού στον τομέα των ΑΠΕ:
 - Δημιουργία μηχανισμού παρακολούθησης και αξιολόγησης εφαρμογής Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης.
 - Ανάπτυξη ολοκληρωμένου συστήματος καταγραφής και επικαιροποίησης δεδομένων.
 - Προώθηση της συμπαραγωγής σε περιοχές ειδικού ενδιαφέροντος (π.χ. βιομηχανικές περιοχές), συμπεριλαμβανομένης της μικροσυμπαραγωγής και της τριπαραγωγής π.χ. σε κτίρια του τριτογενούς τομέα.
 - Αξιοποίηση βιομάζας/βιοαερίου/γεωθερμίας για συμπαραγωγή/τριπαραγωγή.
4. Αξιοποίηση εγχώριων πόρων.
- Υποστηρικτικές δράσεις αξιοποίησης των εγχώριων πόρων της χώρας
 - Υποστηρικτικές δράσεις για έρευνα και εκμετάλλευση υδρογονανθράκων
 - Υποστηρικτικές δράσεις αξιοποίησης ορυκτού πλούτου
5. Έρευνα και τεχνολογική ανάπτυξη στον τομέα της ενέργειας:
- Δράσεις ενίσχυσης Ε&ΤΑ σε τεχνολογίες σχετικές με ΑΠΕ, εξοικονόμηση ενέργειας, κλπ.
 - Ενίσχυση επιχειρήσεων για παραγωγή εξοπλισμού και νέων τεχνολογιών.
 - Αριστεία στον τομέα των ενεργειακών προϊόντων.
6. Ενίσχυση ανταγωνιστικότητας επιχειρήσεων:
- Βελτίωση ανταγωνιστικότητας επιχειρήσεων:
 - Βελτίωση ενεργειακής αποδοτικότητας ΜΜΕ.
 - Ενίσχυση ΜΜΕ για κατασκευή εξοπλισμού και δημιουργία τεχνογνωσίας ΑΠΕ.

4. Τωρινές Σημαντικές Πρωτοβουλίες

4.1 Σύμφωνο των Δημάρχων

Το «Σύμφωνο των Δημάρχων» (Covenant of Mayors) αποτελεί μία φιλόδοξη πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, με την οποία οι πόλεις που συμμετέχουν σε αυτό δεσμεύονται να επιτύχουν αποτελέσματα πέραν του στόχου της ΕΕ στον ενεργειακό τομέα για μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα (CO₂) κατά 20% μέχρι το 2020. Με την πρωτοβουλία αυτή, οι Τοπικές Αυτοδιοικήσεις και οι τοπικές κοινωνίες αναδεικνύονται σε πρωταγωνιστές στην αντιμετώπιση της υπερθέρμανσης του πλανήτη.

Οι συμμετέχοντες Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ – δήμοι) δεσμεύονται επίσης να προχωρήσουν σε μείωση των εκπομπών CO₂ με την εφαρμογή τοπικών στρατηγικών υπέρ της ενεργειακής απόδοσης και των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας που δημιουργούν μόνιμες θέσεις εργασίας και αυξάνουν την ποιότητα ζωής των δημοτών. Το «Σύμφωνο των Δημάρχων» προσανατολίζεται στην επίτευξη αποτελεσμάτων, με έμφαση σε συγκεκριμένα έργα και μετρήσιμα αποτελέσματα.

Το «Σύμφωνο των Δημάρχων» είναι ανοικτό σε όλους τους δήμους ανεξάρτητα του μεγέθους τους και κατάστασης εφαρμογής ενεργειακών / περιβαλλοντικών πολιτικών στην περιοχή τους.

Στις 2 Φεβρουαρίου 2009, οι πρώτες 350 πόλεις της Ευρώπης και του υπολοίπου κόσμου υπέγραψαν το «Σύμφωνο των Δημάρχων». Στο τέλος του 2013, ο αριθμός των ΟΤΑ που συμμετείχαν στο Σύμφωνο ανέρχεται σε 5.411, σε ένα σύνολο 50 κρατών. Η συμμετοχή στο «Σύμφωνο των Δημάρχων» δε συνεπάγεται οποιοδήποτε κόστος για τους συμμετέχοντες ΟΤΑ, πλην φυσικά εκείνου που συνδέεται με την εκπλήρωση των δεσμεύσεων τους για την επίτευξη του στόχου μείωσης των εκπομπών CO₂. Στην Ελλάδα, το Σύμφωνο έχει υπογραφεί μέχρι σήμερα από 88 Δημάρχους – κυρίως περιφερειακών – Δήμων με εκπροσώπηση από τις περιφέρειες Κρήτης, Βορείου και Νοτίου Αιγαίου ενώ αντίστοιχα στην Κύπρο 19 Δήμοι συμμετέχουν ήδη στο Σύμφωνο.

4.2 Σύμφωνο των Νησιών

Το «Σύμφωνο των Νησιών» (Pact of Islands) είναι μια εθελοντική πολιτική δέσμευση και συνάμα ένα εργαλείο με το οποίο οι νησιώτικες τοπικές αρχές εισάγουν στην πολιτική τους, την υποχρέωση να συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της βιώσιμης ανάπτυξης της ΕΕ με ορίζοντα το 2020.

Το «Σύμφωνο των Νησιών» βασίζεται στις κοινές αρχές και είναι διαμορφωμένο με πρότυπο το «Σύμφωνο των Δημάρχων» λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες των Ευρωπαϊκών νησιών. Υπογράφοντας το «Σύμφωνο των Νησιών» οι νησιωτικές περιοχές δεσμεύονται για την περαιτέρω εφαρμογή των στόχων της ΕΕ για το 2020 μειώνοντας τις τοπικές εκπομπές CO₂ τουλάχιστον κατά 20%. Ταυτόχρονα υποχρεούνται να υποβάλλουν τα επονομαζόμενα Νησιωτικά Αειφόρα Ενεργειακά Σχέδια Δράσης στα οποία περιλαμβάνεται η απογραφή των εκπομπών CO₂ του έτους αναφοράς και θα περιγράφονται τα μέτρα και οι δράσεις που πρόκειται να αναληφθούν και να εφαρμοσθούν με απώτερο σκοπό την επίτευξη των στόχων της μείωσης των εκπομπών CO₂. Επίσης μετά την υποβολή του Σχεδίου Δράσης και κατ' ελάχιστον ανά διετία, υποβάλλεται μια Έκθεση Υλοποίησης για αξιολόγηση, παρακολούθηση και επαλήθευση των μετρούμενων εκπομπών.

Στο πλαίσιο των προβλεπόμενων από το Σύμφωνο, διοργανώνονται σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και άλλους Συμμετόχους, Ημέρες Ενέργειας στη διάρκεια των οποίων οι πολίτες και άλλοι ενδιαφερόμενοι ενημερώνονται για την αποδοτική, ευφυή και βιώσιμη χρήση της ενέργειας καθώς και για τα πλεονεκτήματα αυτής ενώ συγχρόνως εξυπηρετείται και ο σκοπός της προβολής του όλου θέματος από τα ΜΜΕ αναφορικά με την πρόοδο και τις εξελίξεις του Σχεδίου Δράσης. Επίσης δεσμεύονται να συμμετέχουν και να παρακολουθούν εκδηλώσεις που διοργανώνονται από Ευρωπαϊκούς Οργανισμούς και Φορείς και άπτονται θεμάτων που περιλαμβάνονται στο Σύμφωνο των Νησιών και στο Σύμφωνο των Δημάρχων. Τέλος έχουν την υποχρέωση να διευκολύνουν και να προωθήσουν επενδυτικές ενέργειες και χρηματοδοτικά μέσα για

– ΕΝΕΡΓΕΙΝ –

την υλοποίηση σχετικών έργων βιώσιμης ανάπτυξης στις αντίστοιχες επικράτειές τους τα οποία περιλαμβάνονται στα Σχέδια Δράσης.

Για τα έργα τα οποία θα επιλεγούν προς χρηματοδότηση, θα αναζητηθεί χρηματοοικονομική στήριξη από τοπικές, εθνικές και Ευρωπαϊκές δημόσιες ή και ιδιωτικές πηγές χρηματοδότησης. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει υποσχεθεί να αυξήσει την οικονομική ενίσχυση για ενεργειακά έργα βιώσιμης ανάπτυξης μέσω διάφορων χρηματοοικονομικών εργαλείων που διαθέτει και αναπτύσσει.

Οι εταίροι του Συμφώνου έχουν αναλάβει επίσης τη δέσμευση να διαδώσουν και να διευρύνουν τη συμμετοχή στο «Σύμφωνο των Νησιών», προσκαλώντας νησιά-παρατηρητές και άλλα νησιά που δεν συμμετέχουν στο έργο για να υπογράψουν το Σύμφωνο καθώς επίσης και να χρησιμοποιήσουν την εμπειρογνωμοσύνη και τα εργαλεία που αναπτύχθηκαν στο πλαίσιο του Συμφώνου για να αναπτύξουν το δικό τους Αειφόρο Νησιωτικό Ενεργειακό Σχέδιο Δράσης.

Το «Σύμφωνο των Νησιών» παρουσιάστηκε για πρώτη φορά στις Βρυξέλλες, στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Εβδομάδας Αειφόρου Ανάπτυξης 2010. Στην πρώτη φάση του έργου συμμετείχαν 12 ομάδες ευρωπαϊκών νησιών, που συνολικά αντιπροσώπευαν πάνω από 50 νησιά. Σήμερα, το «Σύμφωνο των Νησιών» έχουν υπογράψει αρκετοί νησιωτικοί δήμοι της Ελλάδας και της Κύπρου. Συγκεκριμένα από την Ελλάδα συμμετέχουν 10 δήμοι από την Περιφέρεια της Κρήτης και νησιωτικοί δήμοι από τις Κυκλάδες ενώ κατ' αρχήν έχουν αποδεχθεί το Σύμφωνο και οι Περιφέρειες Νοτίου και Βορείου Αιγαίου, οι οποίες αναμένουν να λάβουν την τελική έγκριση από το Περιφερειακά Συμβούλια. Από την Κυπριακή νησιωτική χώρα, 13 δήμοι έχουν ήδη υπογράψει και προσχωρήσει στο «Σύμφωνο των Νησιών».

4.3 Πρόγραμμα Horizon 2020

Το Horizon 2020 είναι το χρηματοδοτικό μέσο εφαρμογής της πρωτοβουλίας «Innovation Union», μιας Ευρωπαϊκής εμβληματικής πρωτοβουλίας με στόχο την

– ΕΝΕΡΓΕΙΝ –

εξασφάλιση της παγκόσμιας ανταγωνιστικότητας της Ευρώπης. Το νέο αυτό πρόγραμμα χρηματοδότησης της Έρευνας και Καινοτομίας έχει τρεις βασικούς στόχους:

- ✧ Τη δημιουργία και ανάπτυξη νέων θέσεων εργασίας στην Ευρώπη.
- ✧ Να δώσει λύσεις στις προκλήσεις που αντιμετωπίζει η ΕΕ και στις ανησυχίες των ευρωπαίων πολιτών για τη διαβίωσή τους, την ασφάλεια, την ποιότητα ζωής τους και το περιβάλλον.
- ✧ Την ενίσχυση της παγκόσμιας θέσης της ΕΕ στους τομείς της έρευνας, της καινοτομίας και της τεχνολογίας.

Αποτελεί το μεγαλύτερο ενιαίο πρόγραμμα χρηματοδότησης της έρευνας παγκοσμίως και ως εκ τούτου θέτει σε μεγάλο βαθμό την ατζέντα της έρευνας στην Ευρώπη και διεθνώς και θα έχει διάρκεια από το 2014 έως το 2020, με συνολικό προϋπολογισμό 79,4 δις €.

Το Horizon 2020 είναι διάδοχος του 7^{ου} Προγράμματος Πλαισίου (FP) και αποτελεί ένα ενιαίο πρόγραμμα που συνενώνει τρία ξεχωριστά προγράμματα/πρωτοβουλίες (FP7, CIP, EIT). Δίνει μεγάλη προτεραιότητα και ενισχύει περισσότερο την καινοτομία, από το στάδιο της έρευνας μέχρι και την παραγωγή προϊόντων και το εμπόριο. Περιλαμβάνει όλες τις μορφές της καινοτομίας (τεχνολογική, μη τεχνολογική οργάνωση, κοινωνική καινοτομία, κλπ.) και εστιάζει σε κοινωνικές προκλήσεις που αντιμετωπίζει η κοινωνία της Ευρώπης (π.χ. υγεία, καθαρή ενέργεια και μεταφορά). Παρέχει απλοποιημένη πρόσβαση, για όλες τις εταιρείες, πανεπιστήμια, ινστιτούτα, σε όλες τις χώρες της ΕΕ αλλά και πέρα από αυτές. Επίσης, περιλαμβάνει νέα μέσα χρηματοδότησης και υποστηρίζει ειδικές δράσεις σε τρεις φάσεις (από την ιδέα στην αγορά) ειδικά για τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις. Το νέο πρόγραμμα θα περιλαμβάνει τη χρηματοδότηση όλων των δραστηριοτήτων έρευνας και καινοτομίας που παρέχονται μέχρι τώρα μέσω του 7^{ου} Προγράμματος Πλαισίου.

4.4 Πρόγραμμα Ευφυής Ενέργεια για την Ευρώπη

Το Πρόγραμμα Ευφυής Ενέργεια για την Ευρώπη (Intelligent Energy for Europe) αφορά δικαιούχους νομικά πρόσωπα του δημόσιου ή ιδιωτικού τομέα που εδρεύουν σε χώρα μέλος της ΕΕ. Απαιτούνται τουλάχιστον 3 εταίροι για την υποβολή πρότασης από διαφορετικές χώρες. Για το 2013 η πρόσκληση είχε προϋπολογισμό 65 εκατ. ευρώ και το ποσοστό ενίσχυσης ανήρχετο έως 75% του συνολικού επιλέξιμου κόστους. Τα επιδοτούμενα έργα δεν πρέπει να παράγουν κέρδος.

Οι επιλέξιμες δράσεις ανά υποπρόγραμμα είναι οι ακόλουθες:

- ✧ Energy efficiency and rational use of resources (SAVE): Βελτίωση ενεργειακής απόδοσης κτιρίων, δράσεις ευαισθητοποίησης καταναλωτών (π.χ. καμπάνιες, έρευνες αγοράς κ.α.).
- ✧ New and renewable energy sources (ALTENER): Παραγωγή ηλεκτρισμού από ΑΠΕ, ενσωμάτωση ΑΠΕ σε κτίρια, αξιοποίηση βιοενέργειας.
- ✧ Energy in transport (STEER): Δράσεις βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης των μεταφορών, δράσεις ανάπτυξης ικανοτήτων και εκπαίδευσης.

4.5 7^ο Πρόγραμμα Πλαίσιο

Το 7^ο Πρόγραμμα Πλαίσιο Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης (FP7) είναι το κύριο μέσο της ΕΕ για τη χρηματοδότηση της έρευνας στην Ευρώπη. Δικαιούχοι είναι ερευνητικές ομάδες σε πανεπιστήμια ή ερευνητικά ινστιτούτα, εταιρείες που σκοπεύουν να καινοτομήσουν, μικρές ή μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ), ενώσεις ή όμιλοι ΜΜΕ κ.α.

4.6 Πρόγραμμα Συνεργασία

Το ειδικό πρόγραμμα «Συνεργασία» (Cooperation) προωθεί την συνεργατική έρευνα στον τομέα της ενέργειας με χρηματοδότηση 2,35 δισ. ευρώ. Οι μηχανισμοί χρηματοδότησης είναι συνεργατικά έργα, δίκτυα αριστείας, δράσεις συντονισμού και στήριξης, μεμονωμένα έργα, υποστήριξη της κατάρτισης και της επαγγελματικής

– ΕΝΕΡΓΕΙΝ –

εξέλιξης των ερευνητών και έρευνα προς όφελος συγκεκριμένων ομάδων – ιδίως ΜΜΕ.

Έμφαση δίνεται στις εξής δράσεις:

- ✧ Παραγωγή ενέργειας από υδρογόνο και ΑΠΕ
- ✧ Παραγωγή ανανεώσιμων καυσίμων
- ✧ ΑΠΕ για θέρμανση και ψύξη
- ✧ Έξυπνα δίκτυα ενέργειας
- ✧ Ενεργειακή απόδοση και εξοικονόμηση κ.ά.

4.7 Πρόγραμμα LIFE

Το πρόγραμμα LIFE στηρίζει έργα που συμβάλλουν στην εφαρμογή της Οδηγίας για πτηνά και οικοσυστήματα, καθώς και στον ευρωπαϊκό στόχο για ανάσχεση της απώλειας της βιοποικιλότητας. Η μέγιστη τιμή συγχρηματοδότησης μπορεί να είναι 75% αλλά συνήθως είναι 50%. Επιπλέον, υποστηρίζει τεχνολογικά έργα που προσφέρουν σημαντικά περιβαλλοντικά οφέλη, καθώς και έργα που βελτιώνουν την εφαρμογή της Ευρωπαϊκής περιβαλλοντικής νομοθεσίας και διευρύνουν τη βάση της γνώσης περιβαλλοντικής. Το πρόγραμμα συγχρηματοδοτεί ακόμα μέχρι ένα ποσοστό 50% έργα που διαχέουν πληροφορίες για περιβαλλοντικά ζητήματα, όπως κλιματική αλλαγή και προστασία. Μπορεί επίσης να στηρίξει την ενημέρωση για την πρόληψη δασικών πυρκαγιών και εκστρατείες εκπαίδευσης.

4.8 Πρόγραμμα Interreg

Οι δράσεις του προγράμματος Interreg χωρίζονται σε δύο μεγάλες κατηγορίες, τα διμερή διασυνοριακά προγράμματα και τα πολυμερή προγράμματα.

Τα διμερή διασυνοριακά προγράμματα είναι:

- ✧ Ελλάδα – Βουλγαρία: Ο γενικός στόχος είναι «η προώθηση της διασυνοριακής περιοχής με την εξασφάλιση της περιφερειακής συνοχής και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας». Οι στρατηγικές προτεραιότητες είναι:

– ΕΝΕΡΓΕΙΝ –

- Ενίσχυση της Ελκυστικότητας της Διασυνοριακής Περιοχής με την Αναβάθμιση της Ποιότητας Ζωής και τη Βελτίωση των Υποδομών Προσπελασιμότητας.
 - Αύξηση της Ανταγωνιστικότητας μέσω της Επιχειρηματικότητας, των Δικτύων Συνεργασίας και των Ανθρώπινων Πόρων.
- ✧ Ελλάδα – Ιταλία: Ο γενικός στόχος είναι «η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εδαφικής συνοχής στην περιοχή προς την κατεύθυνση της αειφόρου ανάπτυξης μέσω της σύζευξης του δυναμικού εκατέρωθεν της θαλάσσιας διασυνοριακής γραμμής». Οι στρατηγικές προτεραιότητες είναι:
- Υποστήριξη της βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης, εστιάζοντας στα κοινά συγκριτικά πλεονεκτήματα.
 - Βελτίωση της δυνατότητας πρόσβασης στα δίκτυα και τις υπηρεσίες στην περιοχή συνεργασίας, ώστε να ενισχυθεί η κινητικότητα των ανθρώπων και των αγαθών.
 - Βελτίωση της ποιότητας ζωής, συντήρηση και αποτελεσματική διαχείριση του περιβάλλοντος και αύξηση της κοινωνικής και πολιτιστικής συνοχής.
- ✧ Ελλάδα – Κύπρος: Ο γενικός στόχος είναι «η ανάδειξη της περιοχής ως πόλος αειφόρου ανάπτυξης στον ευρύτερο χώρο της Νοτιοανατολικής Μεσογείου στην κατεύθυνση ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας». Οι στρατηγικές προτεραιότητες είναι:
- Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας στην περιοχή συνεργασίας.
 - Προστασία φυσικών και πολιτιστικών πόρων.
 - Ενίσχυση της ασφάλειας και βελτίωση προσβασιμότητας σε δίκτυα και υπηρεσίες.
- ✧ Ελλάδα – Αλβανία: Ο γενικός στόχος είναι «η αύξηση του βιοτικού επιπέδου του πληθυσμού, προωθώντας τη βιώσιμη τοπική ανάπτυξη στη διασυνοριακή περιοχή». Οι στρατηγικές προτεραιότητες είναι:
- Ενίσχυση της διασυνοριακής οικονομικής ανάπτυξης.

– ΕΝΕΡΓΕΙΝ –

- Προώθηση και ανάπτυξη του περιβάλλοντος και των φυσικών και πολιτιστικών πηγών.
- ✧ Ελλάδα – ΠΓΔΜ: Ο γενικός στόχος είναι «η ενδυνάμωση της σύγκλησης στην περιοχή εφαρμογής, μέσω της προώθησης της αειφόρου τοπικής ανάπτυξης». Οι στρατηγικές προτεραιότητες είναι:
 - Ενίσχυση της διασυνοριακής οικονομικής ανάπτυξης.
 - Ενίσχυση των περιβαλλοντικών πηγών και της πολιτιστικής κληρονομιάς στην επιλέξιμη διασυνοριακή περιοχή.

Τα πολυμερή διασυνοριακά προγράμματα είναι:

- ✧ Αδριατική: Είναι αποτέλεσμα κοινού προγραμματισμού των κρατών, που συμμετέχουν σε αυτό, και αποτελεί τμήμα της ευρύτερης συνεργασιακής διαδικασίας, που λαμβάνει χώρα στην Αδριατική.
- ✧ Λεκάνη της Μαύρης Θάλασσας: Στόχος είναι η ένταση και η αειφορία της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης των περιφερειών της Μαύρης Θάλασσας.
- ✧ Μέσω του προγράμματος οι αρχές των επιλέξιμων περιοχών ενθαρρύνονται να αναπτύξουν περαιτέρω τις τοπικές οικονομίες, να αντιμετωπίσουν περιβαλλοντικές προκλήσεις και να προωθήσουν τις επαφές μεταξύ των λαών.
- ✧ MED: Το Πρόγραμμα είναι διακρατικό Πρόγραμμα Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας. Οι στόχοι είναι:
 - Η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της περιοχής με τρόπο που να εγγυάται την ανάπτυξη και την απασχόληση για τις επόμενες γενεές (στρατηγική της Λισαβόνας).
 - Η προώθηση της εδαφικής συνοχής και της προστασίας του περιβάλλοντος, σύμφωνα με τη λογική της αειφόρου ανάπτυξης (στρατηγική του Γκέτεμποργκ).
- ✧ Interreg IVC: Ο γενικός στόχος είναι να βελτιώσει την αποτελεσματικότητα των περιφερειακών πολιτικών και μηχανισμών. Κάθε έργο στηρίζεται στην ανταλλαγή

– ΕΝΕΡΓΕΙΝ –

εμπειριών μεταξύ των εταιρών, που ιδεατά είναι υπεύθυνοι για την ανάπτυξη των τοπικών και περιφερειακών πολιτικών των περιοχών τους.

- ✧ Οι τομείς ενδιαφέροντος είναι η καινοτομία και η οικονομία της γνώσης, το περιβάλλον και η πρόληψη κινδύνων. Ως εκ τούτου, το πρόγραμμα στοχεύει στην ενίσχυση του οικονομικού εκσυγχρονισμού και της ανταγωνιστικότητας στην Ευρώπη.
- ✧ MED- ENPI: Ο γενικός στόχος είναι να συμβάλει στην προώθηση της αειφόρου και αρμονικής συνεργασίας στη λεκάνη της Μεσογείου, μέσω της αντιμετώπισης κοινών προκλήσεων και της ενίσχυσης του ενδογενούς δυναμικού.
- ✧ South East Europe: Το Πρόγραμμα αποτελεί ένα μοναδικό εργαλείο, το οποίο, στο πλαίσιο του Στόχου «Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία», στόχο έχει την ενίσχυση της διαδικασίας ολοκλήρωσης και της ανταγωνιστικότητας σε μια περιοχή που είναι εξίσου πολύπλοκη και ποικιλόμορφη.
- ✧ Interact: Πρόκειται για ένα δίκτυο, που από το 2003 παρέχει υπηρεσίες σε Προγράμματα, που ασχολούνται με την Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία σε όλη την Ευρώπη.
- ✧ Αυτό που πρακτικά κάνει είναι να παράσχει τεχνική υποστήριξη, εκπαίδευση και συμβουλές σε Προγράμματα Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας σε ζητήματα διαχείρισης, ευρωπαϊκών Κανονισμών, επικοινωνίας, στρατηγικής και ανάπτυξης πολιτικών. Παράλληλα, συμβάλλει στη δημιουργία θεσμικών και θεματικών δικτύων σε ζητήματα κοινού ενδιαφέροντος.

4.9 Αναπτυξιακός Νόμος

Τα τελευταία χρόνια ένας πολύ μεγάλος αριθμός επενδύσεων ΑΠΕ υποστηρίχθηκε από τον αναπτυξιακό νόμο, που αποτελεί ένα πολύ σημαντικό εργαλείο ενδυνάμωσης της επιχειρηματικότητας.

– ΕΝΕΡΓΕΙΝ –

Ο τωρινός ωστόσο επενδυτικός νόμος Ν.4146/2013 ΦΕΚ Α' 90/18-4-2013 (Διαμόρφωση Φιλικού Αναπτυξιακού Περιβάλλοντος για τις Στρατηγικές και Ιδιωτικές Επενδύσεις και άλλες διατάξεις) δίνει μόνο φορολογικά κίνητρα για επενδύσεις ΑΠΕ.

Οι παραπάνω αποφάσεις πάρθηκαν ενόψει της επεξεργασίας από το ΥΠΕΚΑ νέου βιώσιμου σχεδίου διεύθυνσης για τις ΑΠΕ και εκτιμάται ότι σύντομα θα δοθούν νεότερες ενισχύσεις για τις ΑΠΕ.

Για τη σημερινή λοιπόν περίοδο ο αναπτυξιακός νόμος προβλέπει:

- ✧ Απαλλαγή από 10 έως 12 χρόνια από την καταβολή φόρου εισοδήματος επί των πραγματοποιούμενων προ φόρων κερδών, τα οποία προκύπτουν με βάση τη φορολογική νομοθεσία, από το σύνολο των δραστηριοτήτων της επιχείρησης. Το ποσό της φορολογικής απαλλαγής συνιστά ισόποσο αφορολόγητο αποθεματικό.
- ✧ Εξαιρέση των έργων πολιτικού μηχανικού που υποστηρίζουν την κατασκευή ενεργειακών εγκαταστάσεων και υποδομών, καθώς και οι δαπάνες κατασκευής έργων σύνδεσης με το Δίκτυο ή το Σύστημα, προκειμένου για σχετικές επενδύσεις (παραγωγής ή συμπαραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ), οι οποίες δύνανται να περιλαμβάνονται και στα άυλα περιουσιακά στοιχεία, ως δικαίωμα χρήσης.
- ✧ Τα πάγια περιουσιακά στοιχεία επιχειρήσεων για επενδυτικά σχέδια παραγωγής ηλεκτρισμού από ΑΠΕ που ενισχύονται με τον παρόντα νόμο και αντιστοιχούν στις δαπάνες έργου επέκτασης για τη σύνδεσή τους με το Δίκτυο επιτρέπεται να μεταβιβάζονται στον κύριο του Συστήματος ή του Δικτύου, εφόσον υπάρχει σχετική υποχρέωση κατά τις ισχύουσες διατάξεις.
- ✧ Παρέχεται η δυνατότητα υποβολής επενδυτικών σχεδίων που αφορούν επέκταση υπάρχουσας ή υπό κατασκευή μονάδας ΑΠΕ, εφόσον η επέκταση αυτή είναι αποτέλεσμα της αύξησης της παραγωγικής ισχύος της εκ των υστέρων τροποποίησης της αρχικής άδειας παραγωγής. Εξαιρούνται από αυτή τη δυνατότητα τα συστήματα φωτοβολταϊκών.

– ΕΝΕΡΓΕΙΝ –

✧ Τα επενδυτικά σχέδια θα υποβάλλονται όλο το χρόνο, ενώ θα αξιολογούνται σε δύο χρονικές περιόδους, τον Μάιο και τον Νοέμβριο κάθε έτους για όσα υποβάλλονται μέχρι 30 Απριλίου ή μέχρι 30 Νοεμβρίου αντίστοιχα.

Επιπλέον, για επενδύσεις ΑΠΕ που εντάχθηκαν στον αναπτυξιακό παλαιότερα και αντιμετωπίζουν πρόβλημα αδειοδότησης, θα επιτρέπεται η εγκατάστασή τους, σε άλλη ανάλογη ή ομοειδή έκταση, τηρουμένων των διατάξεων περί αδειοδοτήσεως. Συγκεκριμένα, θα πρέπει να υποβληθεί σχετική αίτηση στο «Invest in Greece» (<http://www.investingreece.gov.gr/>). Για να γίνει δεκτό ένα αίτημα τροποποίησης, θα πρέπει επιπλέον να διασφαλίζεται ότι:

- ✧ Εξακολουθούν να εξυπηρετούνται οι αρχικοί στόχοι της επένδυσης και διατηρείται ο ολοκληρωμένος χαρακτήρας της.
- ✧ Εξακολουθούν να τηρούνται οι όροι και προϋποθέσεις της προκήρυξης.
- ✧ Δεν επέρχεται αύξηση του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού, ούτε αύξηση του ύψους του ποσού της ενίσχυσης.

4.10 Πράσινο Ταμείο

Το Πράσινο Ταμείο (ΠΤ) είναι Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου, που ιδρύθηκε με το Νόμο 3889/2010 και που τελεί υπό την εποπτεία του ΥΠΕΚΑ. Σκοπός του είναι η διαχειριστική, οικονομική, τεχνική και χρηματοπιστωτική υποστήριξη προγραμμάτων, μέτρων, παρεμβάσεων και ενεργειών που αποβλέπουν στην ανάδειξη και αποκατάσταση του περιβάλλοντος, η στήριξη της περιβαλλοντικής πολιτικής της χώρας και η εξυπηρέτηση του δημόσιου και κοινωνικού συμφέροντος μέσω της διοίκησης, διαχείρισης και αξιοποίησης των «πράσινων» πόρων που προβλέπονται στα άρθρα 3 και 7 του Νόμου 3889/2010.

Συμφώνα με το άρθρο 6, παρ. 1 του νόμου 3889/2010 το ΠΤ μπορεί να χρηματοδοτεί προγράμματα που καταρτίζονται από το ΥΠΕΚΑ ή άλλα Υπουργεία και τους εποπτευόμενους οργανισμούς, αποκεντρωμένες γενικές διοικήσεις, οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, νομικά πρόσωπα του ευρύτερου δημόσιου τομέα (όπως αυτός

– ΕΝΕΡΓΕΙΝ –

οριοθετείται από τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 1256/1982) και σωματεία ή άλλης μορφής ενώσεις νομικών και φυσικών προσώπων, τα οποία στοχεύουν σύμφωνα με τους καταστατικούς τους σκοπούς στην προστασία, αναβάθμιση και αποκατάσταση του περιβάλλοντος.

Ενδεικτικά, δικαιούχοι μπορεί να είναι ΟΤΑ Α ή Β βαθμού, ΑΕΙ, ερευνητικά κέντρα, ερευνητικοί φορείς, περιβαλλοντικές οργανώσεις, κλπ.

Η κατάθεση μίας πρότασης δράσης στο ΠΤ, γίνεται μετά από δημοσίευση σχετικής πρόσκλησης. Η προς εξέταση πρόταση θα πρέπει απαραίτητως να εναρμονίζεται με το συγκεκριμένο χρηματοδοτικό πρόγραμμα, να είναι πλήρης σύμφωνα με τα οριζόμενα στη σχετική πρόσκληση, να έχει χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του έργου, ομάδα εργασίας, τα παραδοτέα του έργου, αναλυτικό και αιτιολογημένο προϋπολογισμό και άλλα στοιχεία που θα διασαφηνίζονται πάντοτε στην εκάστοτε πρόταση.

Τα κριτήρια αξιολόγησης και επιλογής έργων προσδιορίζονται και εξειδικεύονται σε κάθε πρόσκληση και διαφοροποιούνται ανάλογα με τη φύση και το είδος του προγράμματος. Γενικά, τα κριτήρια αφορούν στην καταλληλότητα και επάρκεια του υποψήφιου φορέα διαχείρισης και στην καταλληλότητα και σκοπιμότητα της δράσης.

5. Διαμόρφωση Στρατηγικών Προτεραιοτήτων & Εξειδικεύσεων: Οδηγίες

Προτείνεται να υλοποιηθούν τα παρακάτω βήματα:

- 1) Ορισμός Ομάδας Στρατηγικής Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΟΣΒΑ) από κάθε περιοχή.
- 2) Εντοπισμός των φορέων, οργανισμών, επιχειρηματικών ομάδων, νομικών και φυσικών προσώπων, ιδιωτών, κλπ. σε κάθε περιοχή, που θα αποτελούν την «ομάδα στόχου» που θα επιδιωχθεί να συμμετάσχει ενεργά σε όλη την παρούσα διαδικασία.
- 3) Σχεδιασμός & υλοποίηση των προκαταρκτικών συναντήσεων, δράσεων, προετοιμασίας κατάλληλου υλικού διάχυσης, κλπ., με στόχο την ενημέρωση για το έργο ΕΝΕΡΓΕΙΝ, με τελικό στόχο την προσπάθεια εκπόνησης στρατηγικού σχεδίου βιώσιμης ενεργειακής ανάπτυξης. Στο πλαίσιο του βήματος θα αποτυπωθούν οι πρώτες εντυπώσεις / αντιδράσεις / σχόλια των φορέων.
- 4) Οργάνωση του διαδικτυακού χώρου ή δημιουργία συγκεκριμένης «διαδικτυακής περιοχής» στους υπάρχοντες διαδικτυακούς χώρους για την νέα προγραμματική περίοδο (π.χ. ΠΝΑ), ώστε να αποτυπωθούν οι εξειδικευμένες απόψεις και συζητήσεις που αφορούν τη «βιώσιμη ενεργειακή ανάπτυξη».
- 5) Αξιολόγηση των υποβαλλόμενων προτάσεων των συμμετεχόντων.
- 6) Διαμόρφωση των στρατηγικών προτεραιοτήτων ανά περιοχή - Δημοσιοποίηση του πρώτου draft των στρατηγικών προτεραιοτήτων ανά περιοχή.
- 7) Οργάνωση και υλοποίηση ημερίδας σε κάθε περιοχή όπου θα παρουσιαστούν οι στρατηγικές προτεραιότητες και θα ζητηθούν σχόλια / παρατηρήσεις.
- 8) Οριστικοποίηση στρατηγικών προτεραιοτήτων.

5.1 Ομάδα Στρατηγικής Βιώσιμης Ανάπτυξης

Αρχικά προτείνεται η κάθε περιοχή (Νότιο Αιγαίο, Βόρειο Αιγαίο, Κρήτη και Κύπρος) να προχωρήσει στη σύνθεση κατάλληλης «**Ομάδας Στρατηγικής Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΟΣΒΑ)**» η οποία θα επιφορτιστεί με το συντονισμό και υλοποίηση της διαβούλευσης

– ΕΝΕΡΓΕΙΝ –

με όλους τους φορείς, και την τελική διαμόρφωση των στρατηγικών προτεραιοτήτων, λαμβάνοντας υπόψη τις Σύγχρονες Πολιτικές (2014-2020, Σύμφωνο των Δημάρχων, Σύμφωνο των Νησιών, κλπ.).

Η Ομάδα θα επιβλέπεται από τον πολιτικό προϊστάμενο για θέματα ενέργειας κάθε περιοχής και θα αποτελείται από στελέχη του φορέα (μηχανικούς, οικονομολόγους, επιστήμονες). Η σύνθεση της ομάδας θα αποφασιστεί από κάθε εταίρο (ΠΝΑ, ΠΒΑ, ΠΚ και ΥΕΒΕΤ) και προτείνεται να αποτελείται από **3-5 άτομα**.

5.2 Εντοπισμός Ομάδας Στόχου

Η ομάδα στόχου θα πρέπει περιλαμβάνει εκπροσώπους από τους παρακάτω:

✧ Δημόσιος τομέας:

- Οργανισμούς ΟΤΑ πρώτου βαθμού (Δήμοι).
- Περιφέρειες.
- Αποκεντρωμένη Διοίκηση.
- Άλλοι δημόσιοι οργανισμοί σε κάθε περιοχή: π.χ. πυροσβεστική, λιμεναρχείο, δικαστικές αρχές, αστυνομία, κλπ.

✧ Εμπλεκόμενοι φορείς στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας (ΔΕΗ, ΛΑΓΗΕ, ΔΕΔΔΗΕ, ΡΑΕ, κλπ).

✧ Επαγγελματίες:

- Μελετητές και σύμβουλοι ενεργειακών έργων.
- Εγκαταστάτες τεχνολογιών ΑΠΕ.
- Εγκαταστάτες τεχνολογιών εξοικονόμησης ενέργειας και ορθολογικής χρήσης ενέργειας.
- Ενεργειακοί επιθεωρητές.
- Κατασκευαστές προϊόντων ΑΠΕ (φωτοβολταϊκά, βάσεις φωτοβολταϊκών, καλώδια, ηλεκτρολογικό υλικό κλπ.).

– ΕΝΕΡΓΕΙΝ –

- Κατασκευαστές προϊόντων εξοικονόμησης ενέργειας (μονώσεις, κουφώματα, υαλοπίνακες, αντλίες θερμότητας, συστήματα διαχείρισης ενέργειας κτιρίων κλπ.)
 - Εισαγωγικές εταιρίες προϊόντων σχετικών με ΑΠΕ και εξοικονόμηση ενέργειας.
 - Προμηθευτές.
- ✧ Φορείς Έρευνας και Εκπαίδευσης:
- Δευτεροβάθμια εκπαίδευση (μαθητές, καθηγητές).
 - Τριτοβάθμια εκπαίδευση (φοιτητές, καθηγητές, ακαδημαϊκοί)
 - Ερευνητικοί φορείς
 - Περιβαλλοντικά Κέντρα Εκπαίδευσης
- ✧ Ενώσεις / Επιμελητήρια / Αναπτυξιακές Εταιρείες:
- Επιμελητήρια (εμπορικό, τεχνικό, οικονομικό κλπ.).
 - Τοπικές ενώσεις / σύλλογοι/ ομάδες κλπ. που δραστηριοποιούνται στο χώρο της βιώσιμης ενεργειακής ανάπτυξης.
 - Οργανώσεις πολιτών (πχ. καταναλωτών, ομάδων με περιβαλλοντικά ενδιαφέροντα κλπ.).
 - Μη κερδοσκοπικές εταιρίες με στόχευση στη βιώσιμη ενεργειακή ανάπτυξη, κλπ.
 - ΜΚΟ

Προτείνεται να δημιουργηθεί **κατάλληλος κατηγοριοποιημένος πίνακας – λίστα** με τα στοιχεία όλων των μελών της ομάδας στόχου κάθε περιοχής.

5.3 Ενημέρωση της Ομάδας Στόχου

Η αρχική ενημέρωση θα γίνει με τα παρακάτω:

- ✧ Δράσεις ενημέρωσης μέσω ηλεκτρονικού και έντυπου τύπου (δελτία τύπου, διαφημίσεις κλπ.).

– ΕΝΕΡΓΕΙΝ –

- ✧ Προετοιμασία πληροφοριακού υλικού - Αποστολή με έντυπο και ηλεκτρονικό ταχυδρομείο πληροφοριακού υλικού. Το πληροφοριακό υλικό μπορεί να περιλαμβάνει:
 - Περιγραφή του έργου.
 - Ανακοίνωση της διαβούλευσης.
 - Ανάδειξη σημασίας της διαβούλευσης.
 - Πρόσκληση στη διαβούλευση.
 - Προτάσεις/Δράσεις για τη συμμετοχή των πολιτών.
 - Παρουσίαση κινήτρων για συμμετοχή στη διαβούλευση.
- ✧ Οργάνωση θεματικών συναντήσεων εργασίας:
 - Επισκέψεις σε εκδηλώσεις των διαφόρων ομάδων στόχου.
 - Οργάνωση διμερών/πολυμερών συζητήσεων με εκπροσώπους των διαφόρων ομάδων στόχου.
 - Παρεμβάσεις σε δραστηριότητες των διαφόρων ομάδων στόχου.
 - Οργάνωση κοινών συναντήσεων εργασίας μεταξύ συναφών ομάδων στόχου και αναζήτηση συνεργειών.

5.4 Οργάνωση Διαδικτυακού Χώρου για την Διαβούλευση

Προτείνεται να δημιουργηθεί ηλεκτρονικός χώρος διαβούλευσης. Αυτό μπορεί να υλοποιηθεί τόσο σε υπάρχουσες διαδικτυακές υποδομές για τη διαβούλευση της νέας προγραμματικής περιόδου ή σε νέες.

Ο διαδικτυακός χώρος πρέπει να περιλαμβάνει τις παρακάτω κατηγορίες:

- ✧ Διαδικτυακό φόρουμ για τη διαβούλευση το οποίο θα περιλαμβάνει διακριτά:
 - Χώρο κατάθεσης προτάσεων και σχολίων επίσημα. Θα πρέπει να οριστούν τα όρια (πχ. πόσες λέξεις) και η δομή (πχ ποιος καταθέτει την πρόταση, για ποιο λόγο τη διατυπώνει, την πρόταση / σχόλιο καθαυτό).
 - Χώρο συζήτησης μεταξύ των μελών της ομάδας στόχου. Ο χώρος αυτός θα επιβλέπεται από εκπρόσωπο της ομάδας διαβούλευσης με στόχο πρώτον να

– ΕΝΕΡΓΕΙΝ –

διατηρείται υψηλό το επίπεδο συζήτησης και δεύτερον σε περίπτωση που υπάρχει προέλεγχος των δημοσιεύσεων αυτός να γίνεται σε σύντομο χρονικό διάστημα (σε λιγότερο από μερικές ώρες) ώστε να μπορεί να πραγματοποιηθεί διάλογος.

- Χώρο κατάθεσης διευκρινιστικών ερωτημάτων προς την ΟΣΒΑ.
- ✧ Χώρος ανακοινώσεων, όπου θα αναρτώνται τα δελτία τύπου και οι ανακοινώσεις των διαφόρων δρώμενων και εκδηλώσεων που συνδέονται με το στρατηγικό σχέδιο βιώσιμης ενεργειακής ανάπτυξης.
- ✧ Χώρος μεταφόρτωσης πληροφοριακού υλικού. Όλο το υλικό που θα προετοιμαστεί θα πρέπει να είναι άμεσα διαθέσιμο σε ηλεκτρονική μορφή.
- ✧ Οργάνωση ηλεκτρονικής mailing list στην οποία θα αποστέλλονται τα δελτία τύπου και οι ανακοινώσεις.

5.5 Αξιολόγηση των Προτάσεων / Σχολίων Διαβούλευσης

Τα επίσημα σχόλια και προτάσεις που θα κατατεθούν επώνυμα από μεμονωμένα άτομα ή φορείς ή οργανώσεις, θα αξιολογούνται βάσει:

- ✧ Της σχετικότητας με το αντικείμενο και συγκεκριμένα (τομείς βιώσιμης ενεργειακής ανάπτυξης όπως ΑΠΕ, εξοικονόμηση ενέργειας, ορθολογικής χρήσης της ενέργειας, βιοκλιματικής αρχιτεκτονικής, βιώσιμης κινητικότητας, οικότουρισμού, αγροτουρισμού, διαχείρισης αποβλήτων κλπ.)
- ✧ Το τοπικό ενδιαφέρον που παρουσιάζουν. Κατά πόσο οι προτάσεις αναδεικνύουν το χαρακτήρα, την ιστορία, τα συγκριτικά πλεονεκτήματα του τόπου, πως συμπληρώνουν την υφιστάμενη κατάσταση δημιουργικά, πως συμβάλουν στους στόχους που έχουν τεθεί κλπ.
- ✧ Την προέλευση της πρότασης.

5.6 Διαμόρφωση των Στρατηγικών Προτεραιοτήτων

Τα αποτελέσματα της διαβούλευσης θα ζυμωθούν και τα συμπεράσματα που θα προκύψουν θα συστηματοποιηθούν, ώστε να μπορέσουν να αξιοποιηθούν με βέλτιστο τρόπο και να διαμορφωθούν οι στρατηγικές προτεραιότητες βιώσιμης ενεργειακής ανάπτυξης για κάθε περιοχή.

Συγκεκριμένα θα διαμορφωθούν:

Όραμα

Το όραμα βιώσιμης ενεργειακής ανάπτυξης της κάθε περιόδου οφείλει να είναι λιτό, στοχευμένο και συγκεκριμένο και να υποστηρίζει τις επιδιώξεις και τους στόχους των επίσημων κειμένων στρατηγικής που αφορούν την περίοδο 2014-20.

Παράδειγμα:

ΟΡΑΜΑ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ)

Να βελτιώσει το βαθμό ενσωμάτωσης των Πρακτικών Βιώσιμης Ενεργειακής Ανάπτυξης στις επιχειρήσεις και τους πολίτες της περιοχής συμβάλλοντας, αφενός μεν στη σύγκλιση της χώρας με τους στόχους 20-20-20 της ΕΕ, αφετέρου δε στην αύξηση της ανάπτυξης και της δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο που οδηγεί σε βελτίωση της καθημερινότητας της ζωής των πολιτών και στην ενδυνάμωση της διαπεριφερειακής και διασυνοριακής συνεργασίας.

Αποστολή

Λαμβάνοντας υπόψη τα κείμενα στρατηγικής και τις νέες παραμέτρους που επηρεάζουν τη λειτουργία της βιώσιμης ενεργειακής ανάπτυξης, αλλά και τις σύγχρονες πολιτικές και εργαλεία (π.χ. Σύμφωνο των Δημάρχων, Σύμφωνο των Νησιών, νέα χρηματοδοτικά εργαλεία, κλπ.) και με βάση τις δυνατότητες κάθε περιοχής, θα διαμορφωθεί η «αποστολή της κάθε περιοχής για θέματα βιώσιμης ενεργειακής ανάπτυξης».

Παράδειγμα:

ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ)

Ο σχεδιασμός, η εξειδίκευση και η υλοποίηση δράσεων που βελτιώνουν την ενσωμάτωση της βιώσιμης ενεργειακής ανάπτυξης σε περιφερειακό επίπεδο, καθώς επίσης η υποστήριξη τοπικών και περιφερειακών φορέων που μπορούν να υλοποιούν παρεμφερείς δράσεις, στα πλαίσια μίας ενιαίας περιφερειακής και διαπεριφερειακής στρατηγικής.

Στρατηγικές Κατευθύνσεις

Με βάση τα όσα αναλύθηκαν στο κεφάλαιο 3, θα επιλεγούν και ταξινομηθούν (με σειρά προτεραιότητα) οι βασικές στρατηγικές κατευθύνσεις κάθε περιοχής οι οποίες προσαρμόζουν το όραμα και την αποστολή σε συγκεκριμένες στρατηγικές επιδιώξεις της κάθε περιοχής.

Παράδειγμα (με βάση τις κατευθύνσεις 2014-20 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής):

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ)

1. Προώθηση ενεργειακής αποδοτικότητας σε κτίρια & μεταφορές.
2. Εκσυγχρονισμός και αναβάθμιση υποδομών Ηλεκτρισμού και Φυσικού Αερίου.
3. Αποτελεσματική αξιοποίηση δυναμικού ΑΠΕ και Συμπααραγωγής.
4. Αξιοποίηση εγχώριων πόρων.
5. Έρευνα και τεχνολογική ανάπτυξη στον τομέα της ενέργειας.
6. Ενίσχυση ανταγωνιστικότητας επιχειρήσεων.

Στρατηγικές Ειδικεύσεις & Επενδύσεις - Έργα

Τέλος, θα πραγματοποιηθεί **επιλογή και ανάλυση των στρατηγικών εξειδικεύσεων βιώσιμης ενεργειακής ανάπτυξης**, (μπορεί να αντληθούν στοιχεία από τις εξειδικεύσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της παραγράφου 3.2) καθώς και παράθεση των **«επενδύσεων - έργων βιώσιμης ενεργειακής ανάπτυξης»** κάθε περιοχής, συμπληρώνοντας τον πίνακα που ακολουθεί.

– ΕΝΕΡΓΕΙΝ –

Η ταξινόμηση των στρατηγικών εξειδικεύσεων αλλά και των επενδύσεων – έργων βιώσιμης ανάπτυξης, προτείνεται να γίνει με τα παρακάτω κριτήρια:

- i. Τοπικές ανάγκες & δυνατότητες για βιώσιμη ενεργειακή ανάπτυξης της συγκεκριμένης περιοχής.
- ii. Δυνατότητες τοπικού τεχνολογικού και επιστημονικού δυναμικού.
- iii. Ευκολία απορρόφησης κοινοτικών κονδυλίων.
- iv. Πολλαπλασιαστικές επιπτώσεις των επενδύσεων.
- v. Καλές πρακτικές – μαθήματα από προηγούμενες επενδύσεις βιώσιμης ενεργειακής ανάπτυξης στην περιοχή.
- vi. Λοιπά κριτήρια.

Όταν διαμορφωθεί ο πίνακας θα δημοσιοποιηθεί στο διαδικτυακό χώρο προτεραιοτήτων ανά περιοχή και θα δοθεί συγκεκριμένο χρονικό διάστημα για να παραληφθούν σχόλια / προτάσεις / παρατηρήσεις.

– ΕΝΕΡΓΕΙΝ –

Προτεινόμενος Πίνακας Στρατηγικών Προτεραιοτήτων Βιώσιμης Ενεργειακής Ανάπτυξης Κάθε Περιοχής

	Στρατηγικές Κατευθύνσεις	Στρατηγικές Ειδικεύσεις	Επενδύσεις - Έργα Βιώσιμης Ενεργειακής Ανάπτυξης
1.	...	<ul style="list-style-type: none"> • ... • • ... 	<ul style="list-style-type: none"> • ... • • ...
2	<ul style="list-style-type: none"> • ... • • ... 	<ul style="list-style-type: none"> • ... • • ...
3	<ul style="list-style-type: none"> • ... • • ... 	<ul style="list-style-type: none"> • ... • • ...
4	<ul style="list-style-type: none"> • ... • • ... 	<ul style="list-style-type: none"> • ... • • ...
5.	<ul style="list-style-type: none"> • ... • • ... 	<ul style="list-style-type: none"> • ... • • ...
6.	...	<ul style="list-style-type: none"> • ... • • ... 	<ul style="list-style-type: none"> • ... • • ...

5.7 Ημερίδα Βιώσιμης Ενεργειακής Ανάπτυξης

Για την ημερίδα Βιώσιμης Ανάπτυξης που είναι συμβατικό παραδοτέο κάθε εταιρού (Π2.1.14, Π2.1.15, Π2.1.16, Π2.1.17) προτείνεται η ακόλουθη ατζέντα:

- ✧ Σκοπός / Στόχοι Εκπόνησης Στρατηγικού Σχεδίου Βιώσιμης Ανάπτυξης (Εταίροι, 1 ώρα)
 - Αντικείμενο – Στόχος.
 - Παρουσίαση των ήδη πραγματοποιούμενων δράσεων (σχέδιο διαβούλευσης, κινητοποίηση, αποτελέσματα της διαβούλευσης).
 - Σύνοψη παρουσίασης στρατηγικών προτεραιοτήτων – εξειδίκευσης.
- ✧ Υφιστάμενες Επενδύσεις Βιώσιμης Ενεργειακής Ανάπτυξης (Μελετητές / κατασκευαστές έργων, 2 ώρες)
 - Επιτυχημένα έργα όπως αιολικά πάρκα, φωτοβολταϊκά πάρκα, κλπ.
 - Παρουσίαση επιτυχημένης χρήσης χρηματοδοτικών μηχανισμών καθώς και τους τρόπους ενεργοποίησής τους.
- ✧ Νέες Ευκαιρίες Βιώσιμης Ενεργειακής ανάπτυξης (Εμπειρογνώμονες, 3 ώρες)
 - Νέες πολιτικές και εργαλεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
 - Παρουσίαση καινοτόμων χρηματοδοτικών εργαλείων (πχ. Jessica, Elena κλπ.)
 - Παρουσίαση τεχνολογικών τάσεων.
- ✧ Στρατηγικές Προτεραιότητες Βιώσιμης Ενεργειακής Ανάπτυξης (Παρουσίαση και Συζήτηση, 3 ώρες).
- ✧ Συζήτηση.

5.8 Οριστικοποίηση

Με βάση τα αποτελέσματα της ημερίδας θα οριστικοποιηθούν οι προτάσεις της κάθε περιοχής στο πίνακα της παραγράφου 4.6.

6. Προτεινόμενο Χρονοδιάγραμμα

Βασική προϋπόθεση για να είναι αποδοτική η διαβούλευση, είναι να τεθεί συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα υλοποίησης συγκεκριμένων πράξεων.

Στη βάση του τεχνικού δελτίου του έργου ΕΝΕΡΓΕΙΝ, όλες οι δραστηριότητες και η προετοιμασία των αντίστοιχων παραδοτέων θα πρέπει να γίνουν σε συγκεκριμένα χρονικά διαστήματα.

Για αυτό το λόγο απαιτείται διαχείριση, ορθή οργάνωση των δράσεων και έγκυρη προετοιμασία των αντίστοιχων εξαγόμενων.

Το χρονοδιάγραμμα των προτεινόμενων δράσεων για την επίτευξη αυτού του στόχου ακολουθεί.

Χρονοδιάγραμμα για τη σύνθεση των Στρατηγικών Προτεραιοτήτων Βιώσιμης Ενεργειακής Ανάπτυξης

Βήματα	2013	2014					
	Δ	Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι
Εντοπισμός Ομάδας Στόχου							
Ενημέρωση της Ομάδας Στόχου							
Οργάνωση Διαδικτυακού Χώρου για τη Διαβούλευση							
Αξιολόγηση των Προτάσεων / Σχολίων Διαβούλευσης							
Διαμόρφωση των Στρατηγικών Προτεραιοτήτων (ανά περιοχή)							
Ημερίδα Βιώσιμης Ενεργειακής Ανάπτυξης							
Οριστικοποίηση Στρατηγικών Προτεραιοτήτων							